

GAUDIUM

AUDITE SILETE

Časopis smíšeného pěveckého sboru Gaudium Praha

Rok 2010

Číslo 1

MNOGA LJETA ŽIVJÓ MILÁ ZDENO !

Už dlouho nebyl tak „nabitý“ prosinec a začátek nového roku.

Vláďa Šilhán

Rybova Česká vánoční mše
v Chrámu sv. Mikuláše na Malé straně

Některé nabídky koncertů přicházely tentokrát již s velkým předstihem, jako například všemi radostně očekávané provedení Rybovy Vánoční mše na Boží hod a na svátek sv. Štěpána vždy v pět odpoledne v Chrámu sv. Mikuláše na Malostranském náměstí. Tato pozvánka

přišla od profesora konzervatoře a dirigenta Marka Valáška, který nám nabídl spolupráci s jeho Piccola orchestra, jako už při stejné příležitosti před dvěma léty.

Poměrně dlouhou dobu jsme měli dojednaný adventní benefiční koncert spolu s dívčím sborem Radost pro Nadaci Jedličkova ústavu. Ten se uskutečnil 6. prosince v Betlémské kapli.

Koncert v Betlémské kapli

16. prosince jsme se představili našemu současnému zřizovateli – 1. lékařské fakultě UK na předvánočním shromáždění jeho zaměstnanců na Novoměstské radnici. Byl to koncert rozsahem menší, ale důležitosti značné, neboť to bylo první představení našich možností a schopností těm, kteří nám poskytují pracovní zázemí. Snad jsme ani tady nezklamali, i když jsme koncert uskutečnili v menším obsazení, a to nejen proto, že doba jeho provedení zasahovala do pracovního procesu mnoha členů, ale i z důvodu prostoru, který byl pro naše účinkování vyhrazen.

O vánočních svátcích jsme přirozeně nemohli vynechat již tradiční provedení Rybovy mše v kostele ČČSH ve Farského ulici v Praze 7, doprovázené vždy po koncertě i gratulací Zdeně Součkové k jejím narozeninám, tentokrát výrazně významným. Na tomto provedení již se s velkým úspěchem „zabydlují“ v roli sólistek naše Bára Buchtová a Ivanka Lukášová (viz obrázky na poslední straně).

Mezi události tohoto období zahrňme i krásný večírek, který svým gratulantům připravila na 29. prosinec oslavenkyně Zdena Součková. Ten se uskutečnil v klubovně vršovického Sokola a

jménem účastníků si dovoluji Zdeně poděkovat za krásný prožitek. Myslím, že celý večer se vydařil ke spokojenosti všech zúčastněných.

Kostel
v Červených Janovicích

Bohatý program sboru pokračoval ihned s nástupem nového roku, kdy jsme si s trochu posílenou skupinkou vyjeli uskutečnit koncert v moc hezkém kostele v Červených Janovicích. Na ten nás pozvala naše bývalá členka Helena Malá, kterou sem zavál běh života, ale na sbor při tom nezapomněla. Bylo to krásné vystoupení v krásném prostředí s hezkými pocity na obou stranách, což si dovoluji tvrdit proto, že jsme pozorovali na některých posluchačích i slzy dojetí.

V kostele P. M. Sněžné

Brzy na to pokračovalo defilé letošních „Rybovek“ koncertem v kostele P. M. Sněžné na Jungmannově náměstí v Praze 2. Podle Vládi Součka to bylo jedno z našich nejlepších provedení této mše. Je to dobře, protože – i když ne naší zásluhou – se tam objevil i kameraman z České televize a dle některých náhodných pozorovatelů dokonce se v té televizi záběry objevily. Sbor doprovázela na „klávesách“ Jitka Nešverová.

Poslední provedení Rybovy vánoční mše tohoto povánočního období se uskutečnilo v kostele sv. Vojtěcha ve Vojtěšské ulici. Doprovázel na varhanách pan Kalfus, profesor AMU. Tento koncert se už pomalu stává též tradičním. Zve nás na něj také naše bývala členka Alenka Morávková a to jménem Společnosti pro vědu a umění, které předsedá. Koncert má rok od roku stále větší návštěvnost, přestože již také tradičně bývá v celém kostele nepřijemná zima.

A stále ještě nejsme ve výčtu našich vánočních, předvánočních a povánočních aktivit u konce.

8. ledna se uskutečnil další koncert stále ještě s vánoční tematikou, a to v kapli sv. Kříže, která se nalézá v areálu porodnice v Apolinářské ulici. Tento koncert jsme na pozván-

kách označili jako Tříkrálový. Vánoční tematiku tvořila kromě mnoha vánočních koledí i druhá polovina „Rybovky“. Z těch nevánočních skladeb jmenujme zejména první dvě věty (Kyrie a Gloria) Fibichovy mše. Doprovázela nás opět naše věrná „souputnice“ (viz medailonek v minulém čísle AUDITE) Jitka Nešverová.

Celý tento maratón koncertů zakončil nesmírně krásný gratulační koncert všech tří sborů, které Zdena Součková coby sbormistryně, tu sama, tu ve spolupráci s manželem Vládou či jinými spolupracovníky, vedla či vede, vytvářela, dotvářela a stále dotváří. Vystoupil i sbor jejích odchovanců, který už se sice osamostatnil, ale svůj vděk za to, co umí, přišel Zdeně vyzpívat. Nás opět doprovázela Jitka Nešverová. Společně zde všechny sbory zazpívaly „gratulační“ píseň, nacvičenou Vládou Součkem na melodii lidové písně Prší, prší v úpravě Miroslava Hroňka. Slova gratulační verše písně napsal Milan Špa-le. Kostel sv. Salvatora, kde se koncert uskutečnil v sobotu 15. ledna, byl zaplněn do posledního místečka.

Benefiční adventní koncert pro Nadaci Jedličkova ústavu

Marie Dolejší

Když loni v březnu pořádala ředitelka Nadace Jedličkova ústavu „zkušební“ benefiční koncert u příležitosti 140. výročí narození Rudolfa Jedličky, řekla jsem si, že na příštím takovém koncertě by mohlo vystoupit Gaudium. Jakožto členka správní rady nadace jsem tuto myšlenku začala vnucovat paní ředitelce. Ta nebyla proti, ale váhala, zda koncert opravdu uspořádat, zda se sejdou dostatek posluchačů, zda se vybere částka, která by alespoň pokryla náklady atd. Byla zavalená prací nadační agendy, právě byl čas účetní závěrky za minulý rok a přípravy výroční zprávy, a tak do pořádání koncertu vlastně neměla moc síly. Na druhou stranu bylo znát, že by koncert uspořádala moc ráda, byla by to osvěžující akce mezi vší nadační agendou. Přemýšlely jsme o nejlepším termínu pro koncert a došly jsme k neděli 6. prosince, tedy dnu po mikulášské nadílce. Prohlížely jsme spolu stránky na internetu a ona najednou prohlásila, že se jí moc líbí fotky z Betlémské kaple a tam že by ten koncert chtěla. Já jsem věděla, že Zdena vždy koncem roku objednává Betlémskou kapli pro adventní koncert Pueri gaudentes dalšího roku, tak jsem vyjádřila velkou pochybnost nad tím, že by v létě byl ještě na 6. 12. volný termín. Nicméně to ředitelka zkusila a zavolala tam.

To, co se dozvěděla, nám vyrazilo dech: V době adventu jsou všechny termíny už zadány s výjimkou jednoho – 6. 12. 2009!!! Usoudily jsme, že to je snad nějaké znamení, že ten koncert být musí. Termín jsme rezervovaly a já jsem okamžitě volala Vládovi, zda by bylo možné, aby na tomto koncertě vystoupilo Gaudium a Radost. Dost jsem ho tím zaskočila, ale velice ochotně a rychle to s Radostí dohodl a při nejbližší příležitosti i s Gaudiem.

Během podzimu byla informace o konání koncertu zveřejněna na internetových stránkách nadace. Vstupenky nebyly, vstup byl dobrovolný. Zájem byl veliký a naše publikum při tom obsadilo víc než polovinu míst v sále.

Přiblížila se neděle 6. prosince. Nesplést se při počítání, kolik kyttek bude potřeba, kdy má přijet nadační auto pro praktikáblu, kolik dobrovolníků pozvat na přípravu před začátkem koncertu atd. Všechno bylo vyřešeno a připraveno, nastal den D.

V neděli 6. prosince po druhé hodině nebylo v Betlémské kapli otevřeno. Až po delším snažení byl sehnán člověk, který odemknul, jenže už se rozjel časový skluz. I sbormistra Vládi se to dotklo, protože s časovým předstihem přivezli s řidičem praktikáblu, jenže je neměli kam odnést a tím se zpozdila i zkouška Radosti. Ale vše, co se týkalo sborů, se vyřešilo a zkouška skončila včas. Mezi tím se sál Betlémské kaple začal plnit, a když koncert začínal, zbylo jen několik postranních míst volných. Program proběhl poměrně dobře, jen s ojedinělými problémy a publikum bylo velmi spokojeno. Jen my jsme věděli, že Fibich vypadá správně malinko jinak, a nebylo nám to vůbec jedno. Dokumentuje to malá historika: Na koncertě byla moje kolegyně Draha a moc se jí to líbilo. Když jela domů tramvají, jelo s ní, dle řeči, které vedli, také několik gaudiáků. Jeden z nich prohlásil: „...teda ten Fibich, to byl ale průser...“. Ona však nemohla tušit, co mají na mysli.

Celý následující týden mě zastavovali různí návštěvníci koncertu a povídali, jak se jim to moc líbilo. Nejlepší ale byl vychovatel Luděk, který se ptal, zda děláme Květiny bílé v té tónině s asi pěti křížky. Původní profesí byl totiž hobojistou v opeře, takže tuto skladbu znal „jak své boty“.

Na následující schůzi správní rady nadace nám paní ředitelka oznámila, jak dopadla sbírka pořádaná v rámci koncertu. Měla velkou radost, protože celkový výtěžek z této akce byl 77 793 Kč. Tato částka je součtem tří položek: Na dobrovolném vstupném se vybralo 28 558 Kč, tato částka bude věnována na rozvoj sociálních služeb pro děti a mládež z Jedličkova ústavu a škol. Prodejem novoročenek, kalendářů a perníčků získala nadace dalších 2 435 Kč. Největší částkou ale přispěla společnost KPMG, která se o této akci dozvěděla díky své zaměstnankyni gaudiačce Evě Richtrové. Její zaměstnanci mezi sebou vybrali částku 23 400 Kč, společnost KPMG pak tuto částku zdvojnásobila a celkově věnovala na podporu služeb osobních asistentů a bezbariérové dopravy klientů v roce 2010 46 800 Kč! Paní ředitelka nadace si ale zároveň trochu povzdechla a povídala, že by ráda někdy navštívila koncert Gaudia a v klidu si ho poslechla. V Betlémské kapli pro všechno organizování totiž z programu neměla nic.

A protože koncert splnil a vlastně předčil očekávání, je naplánován i na letošní rok. Koncem listopadu se na něm v Betlémské kapli sejdou dva jubilanti – Nadace Jedličkova ústavu a Pueri gaudentes. Oba budou letos slavit dvacet let od svého založení.

Bílé Janovice

Milena Poláčková

Správně se tedy jmenují Červené Janovice. Tak to mají napsáno na ceduli, když k nim přijíždíte. Ale když jsme tam byli my, nebyly červené, ale bílé. A vypadaly úplně jako z Ladova obrázku. Na zasněžené návsi chyběli jen kluci v dřevácích s rohačkami.

Do Červených Janovic se před několika lety odstěhovala naše členka Helenka Malá. I když od té doby už nějaký ten pátek uplynul a několik se nás soukromě domlouvalo, že ji navštívíme, nějak k tomu nikdy nedošlo. Až letos přišlo od Helči pozvání, abychom v Janovicích uspořádali koncert. Přestože janovický kostel vypadá impozantně, má poměrně malý kůr, a tak bylo pozvání určeno menšímu seskupení. Menší seskupení nám už dávno postupně vykristalizovalo z úterních hlasových zkoušek, a tak bylo rozhodnuto.

2. ledna, když se po teplém Adventu konečně ochladilo a začala pořádná zima, vyrazila skupina gaudiáků do Červených Janovic. Jeli jsme několika auty a v Janovicích jsme se postupně scházeli - kde jinde, než v hospůdce, která byla velmi útulná a teplá. Než jsme si stačili všichni objednat, přišla Helča a od normálního výčepu pro normální lidi nás odvedla do prostor vyhrazených pro umělce z Prahy. Janovická hospůdka neměla chybu. Ten den se sice nevařilo, ale všechny ty studené dobroty, které nám tam snesli, jsme ani nemohli sníst. A všechno bylo domácí. Od uzenin až po dorty.

Z teplé hospůdky by se bývalo ani nechtělo ven - kdyby ovšem ta jejich návěs nebyla tak krásná a celá bílá a úplně idylická. Člověk si připadal jako za starých časů. Z vyhráté hospůdky přes bílou návěs na zkoušku do kostela, kde pan regenschori zasedl k varhanám... (Vláda mi snad ten titul odpustí. On nás totiž na tomto koncertě doprovázel). A potom zase zpátky přes bílou návěs do teplé hospůdky na další kolo...

Musím se přiznat, že ten pocit starých časů mě neopustil ani při koncertě. Člověk zpívá Rybovku a zimou se mu kouří od pusy, občas přešlápne, aby se ujistil, že ty hroudy ledu pod ním jsou opravdu jeho nohy a že ještě kupodivu fungují, před ním zmrzlá Zdena, za ním Vláda, který si o pauzách dýchá na ledové

ruce, pod ním kostel plný lidí, kteří sem přišli úplně dobrovolně, i když jim je určitě taky zima, a za zdí venku to bílo a ticho a velké sněhové vločky... Jsou-li Vánoce svátky míru a klidu v lidské duši a krásy v lidském srdci, byly 2. ledna v bílých Červených Janovicích Vánoce.

Ale záleží na úhlu pohledu. Mohlo se klidně i říct, že bylo venku hnusně a vlhko a zima, že by ani psa nevyhnal, na kůru zábly nohy, dole taky, a ono se nahoru přihrne banda bláznů z Prahy a chtějí tu něco zpívat a dole se sejde tolik cvoků místních, že se ani nevejdou do lavic, a to je volná sobota a určitě dávají něco v televizi...

Kostel byl opravdu plný do posledního místa a spousta lidí stála ještě pod kůrem. Janovické publikum bylo stejně skvělé jako janovické pohostinství. Vstřícné a pozorné. A vděčné i za všechny ty chyby, které jsme tam na kůru napáchali. Přestože jsem měla pocit, že se nám koncert povedl, bylo jich tam určitě dost. Na závěr si s námi zazpívali Narodil se Kristus Pán a za dlouhého potlesku ještě dlouho bouřil pan regenschori na velkých varhanách a jejich zvuk se rozléhal po celém kostele až ven a nesl se přes tichou zasněženou návěs, která už nebyla bílá, ale tmavě modrá, protože už byla tma... a pořád padal sníh... Jako za starých časů.

A kde že jsme to vlastně zpívali?

Tohle sepsaly o Červených Janovicích moudré hlavy na internetu:

Jižním směrem od Kutné Hory ve vzdálenosti 14,5 km je

rozloženo městečko Červené Janovice, do 18.století zvané Janovičky. Městečkem prochází státní silnice z Čáslavi do Zruče nad Sázavou, která byla otevřena v roce 1829, a další z Kutné Hory do Ledče nad Sázavou, jež byla postavena v roce 1887 stavitelem Vepřekem z Malešova. Kutná Hora a Červené Janovice mají v historii mnoho společného. Například

spor Mikuláše Dačického s vdovou po Felixovi Novohradském z Kolovrat, který byl majitelem panství Janovičky. Spor

byl projednáván téměř 30 let. V roce 1724 zakoupila Kutná Hora Janovické panství od hraběte Arnošta z Thurheimu a stala se patronem městečka i farnosti. S její pomocí byla v roce 1843 vystavěna škola, v roce 1906 radnice a v roce 1909 - 1911 nový kostel.

Znak města Červené Janovice je téměř stejný jako znak Kutné Hory, ale bez alegorických postav. Uprostřed náměstí vyvěrá pramen vody, který tvoří studnu a rybníček. Přebývající voda teče do panské zahrady a tvoří větší rybník - tzv. Podzámecký. V okolí Červených Janovic se dále nachází rybníky: Karlůvek, Katlov s velkou rekreační oblastí, Pohan, Nedovedlo, Březinský, Zápona, Kukla. Jednou z dominant městečka Červené Janovice je novorománský kostel. Původně byl vystavěn v gotickém slohu. Při opravách v roce 1875 byla nalezena původní gotická kamenná okenní ostění a také okno za oltářem mělo původní gotický tvar. Kostel byl malý. Zdá se, že původně zde byla kaple, z níž povstal presbytář, a později byla přistavěna loď chrámu a věž. V současnosti jsou ve věži tři zvony z roku 1947. U kostela stávala také kostnice. Byla zrušena v roce 1904. V roce 1902 byl podán návrh na zásadní přestavbu starého kostela. Povolení bylo vydáno až v roce 1908. Plán v novorománském slohu zhotovil Matěj Krch a výstavbu převzal stavitel Čeněk Dajbých. Rozloučení se starým kostelem a poslední služby Boží byly vykonány dne 21. února 1909, nový chrám byl vysvěcen 15. října 1911 biskupem Th. Dr. Josefem Doubravou. V Červených Janovicích stávala od dávných dob i tvrz. Potvrzuje to most, valy a jiné pozůstatky u nynějšího zámku, který stojí na stejném místě. Podle různých pramenů byla tvrz roku 1600 přestavěna štukatérem Karlem Bretaním z Vlach na honosný zámek. Později však nebyl zámek dlouhou dobu udržován a dnes již bývalou okázalostí a nádherou minulých časů nepřipomíná.

V dnešní době jsou Červené Janovice městečko s vlastní samosprávou, poštou, školou, několika obchody a restaurací. Největší firmou s největším počtem pracovních míst je v současné době zemědělská společnost Agro Podlesí, a.s., která obhospodaruje 4 tis. hektarů zemědělské půdy v okolí. Zaměřuje se na pěstování obilovin, brambor a řepky, z živočišné výroby na výrobu mléka, chov prasat a skotu.

Obyvatel: 718

Jak jsme slavili narozeniny naší sbormistryně Zdeny

Zuzana Zajícová

K vánočním svátkům neodmyslitelně patří Rybova mše, koledy, cukroví a taky narozeniny Zdeny Součkové. Tedy aspoň co se našeho sboru týká. Ještě před rokem jsme byli pozvaní přímo k Součkům, jelikož obývali byt dostatečně velký, aby se v něm sešlo skoro celé Gaudium a ještě spousta dalších gratulantů. Jenže než se rok s rokem sešel, Součkovi vyměnili byt za, jak jinak, podstatně menší. Před Zdenou vyvstal nelehký úkol. Jak a kde oslavit své, tentokrát opravdu významně kulaté narozeniny, když počet kamarádů a rodinných příslušníků všemi těmi roky narostl do olbřímích rozměrů? Kam je všechny pozvat, kam naskládat všechny dary a kytky?

Zdena je ovšem žena činu a jako taková si ví vždycky rady. Ne nadarmo je nejen sbormistryní, ale i Sokolkou! Takže když oslava, tak v sokolském duchu, přímo ve vršovické sokolovně!

Už dlouho před oslavou jsem i já měla úkol. Úkol velmi zodpovědný a nelehký; vybrat potřebný obnos na dárek pro naši Zdenu. Ta obtížnost spočívala v tom, že já jsem známý odpůrce čísel a již při malé násobilce se mi tmí před očima. Ostatní členové Gaudia ovšem nedbají a přehlížejí tento můj nedostatek a úkolem vybírání peněz mě pověřují neustále. Beru to tak, že mi důvěřují a taky vědí, že chodím poctivě na každou zkoušku a tudíž jsem vhodným výběřčím i přes onen zádrhel s počítáním. Oni netuší, jaká muka já prožívám za bezesných nocí, kdy pořád sčítám vybranou sumu a kontroluju, jestli mi souhlasí s částkou na papíře! Nicméně i já jsem svůj úkol splnila a vybranou částku svěřila našemu prezidentovi.

V sokolovně jsme se ten podvečer sešli opravdu v hojném počtu. Sokolovna se ukázala být ideálním prostorem pro všechny, co mají Zdenu rádi. Je jich totiž hodně. Sešli se i všichni příbuzní. Sešla se taky pěkná řádka muzikantů, a tak se zpívalo a taky tancovalo. Zdeně patřil parket. I pan Jurkovič odhodil své francouzské hole a vystříhl se Zdenou valčík jak se patří! Mezi vzácné hosty patřil i Franta Jouda se svou manželkou Mařenkou. Zanechali doma kozy a slepice a vydali se do daleké Prahy, jen aby popřáli Zdeně k narozeninám. Nepřijeli s prázdnou.

Jako dar nejvzácnější přivezli vzrostlý stromek, vykopaný v hlubokých lesích, takzvaný fernetovník. Strom byl zrovna v plném rozpuku, byl obalený vyzrálými plody, jen je sklídit! Protože Zdena není žádná lakota, podělila se o plody fernetovníku se všemi, kdož uměli plody náležitě vychutnat.

Slavení pokračovalo do pozdních nočních hodin a lze bez nadsázky říci, že se tímto počinem důstojně oslavil i konec roku 2009.

Zdeno, děkujeme za krásný večer a ještě hodně takových oslav! A starej se pečlivě o fernetovník, ať je brzo co sklízet!

Zápis desátý - poslední

Ze vzpomínek před x-lety začínající zpěvačky

Zuzana Zajícová

Uplynul celý rok, rok pilné docházky do smíšeného sboru v Šimáčkově ulici. Po prázdninách se započal můj rok druhý a ze začínající sborové zpěvačky se tak stala zpěvačka velmi mírně pokročilá. Poznám už všechny své kolegy a kolegyně ve sboru, některé dokonce důvěrně v plavkách, neboť jsem, představte si, moji milí čtenáři, strávila se sborem devět krásných prázdninových dnů soustředění u moře v bulharském Primorsku.

Za ten uplynulý rok jsem zažila několik převratných událostí - volbou nového prezidenta počínaje a novým sborovým oblečením konče. Mezi těmito významnými změnami se pak událo mnoho jiných důležitých počinů, jako jsou koncerty, například ve Španělském sále, nebo taky mnoho oslav životních jubileí včetně kulatých narozenin našeho sbormistra Vládi.

Musím se taky přiznat, že jsem se trochu naučila noty, i když je všechny neumím pojmenovat. Taky jsem poznala, že bez sborového zpěvu už nemůžu existovat. Získala spoustu kamarádů, které

bych zanic nevyměnila a které bych v žádném fitcentru nenašla. Objevila jsem cestu, po níž je radost jít a nespěchat k cíli. Zjistila jsem, že když je mi nejhůř, když už si myslím, že to dál nemůžu vydržet a pod tíhou problémů se sesypu jako domeček z karet, tak že stačí vydržet do středy a hned bude líp. Na každé zkoušce našeho sboru zapomenu na všechny starosti, přestanu myslet na problémy a snažím se zpívat, jak nejlíp dokážu, a nekazit to ostatním. Nejlepší na tom ovšem je, že to tak mají i ti ostatní a když je opravdu někomu hodně smutno, přispěchá sbormistryně Zdena a poskytne první pomoc ve formě laskavého slova a malého panáka.

Koncerty jsou taková třešinka na dortu, ale nejlepší ze všeho jsou zkoušky. A úplně nejlepší je víkendové soustředění. To můžu hodit za hlavu kromě problémů taky starosti, co uvařím, jestli mám dřív luxovat nebo žehlit, jestli zaliju kytky za oknem a pak na zahradě nebo naopak, jestli budu koukat na televizi nebo půjdu se psem, nic z toho nemusím řešit. Vezmu si noty, svačinu, hrnek na kafe, přezůvky a hurá na víkend do školy.

Letos na podzim oslaví náš sbor dvacet let. Bude to velká sláva a my se na ni patřičně připravujeme. Ještě předtím nás navštíví spřátelený sbor z Ameriky, s nímž si zazpíváme v Klementinu, pak pojedeme zpívat sokolům do Jihlavy a na festival do Španělska a já se musím pilně učit, abych mohla jet taky. Uznej, hudbymilovný čtenáři, že mě čeká radostná budoucnost na kulturním poli!

Tenhle můj zápis je zápisem posledním, neboť jak jsem už výše zmínila, stala jsem se zpěvačkou velmi mírně pokročilou a to už bude jiná kapitola.

Chtěla bych svými zápisy vzdát hold všem sborovým zpěvákům a jejich sbormistrům, co jich jen na světě je. Taky jsem se chtěla se všemi trpělivými laskavými čtenáři podělit o radost a krásu sborového zpěvu, o novou životní lásku a nalezenou správnou cestu. Pokud se některý z milých čtenářů rozhodne taky zkusit zpívat v nějakém sboru, budu šťastná a svůj zápisník jsem nepsala nadarmo. A pokud moje zápisy alespoň část z vás pobavily, budu spokojená.

Je na čase se rozloučit se zápisníkem, ale ne s mým smíšeným sborem v Šimáčkově ulici. Slibuji všem laskavým čtenářům, že se budu pilně učit, ve sprše budu trénovat a totéž slibuji i mým trpělivým sbormistrům!

Velmi křehké vztahy

Marek Valášek

Marek Valášek se s oblibou zaměřuje na uvádění vokálně - instrumentálních děl. „V syntéze obou složek spatřuji nejvýstižnější formu tlumočení autorského sdělení - hlubokého obsahu slova umocněného hudbou. Záměrně se snažím interpretovat hudbu tak intenzivně, aby v posluchačích zůstala nesmazatelná stopa, zážitek, aby všichni byli vtaženi do centra dění, do dramatu, které se sice odehrává před nimi, ale na kterém

v tom okamžiku mají podíl. Neponižme koncert jen na akt exhibice, hudba je velké tajemství. Kdo upřímně hledá, nachází.“

V roce 1996 založil a dodnes vede soubor Piccolo coro & Piccola orchestra. Ten je pravidelně zván k natáčení ČRo, premiérování kompozic katedrou skladby HAMU a společností Přítomnost. Na festivalu Mladé pódium 2004 soubor obdržel cenu Nadace B. Martinů a v roce 2007 na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby získal hlavní cenu Petra Ebena. Piccolo coro & Piccola orchestra podnikly též řadu zahraničních turné (Německo, Itálie, Chorvatsko). V rámci projektu „Fakulta v srdci Karlova“ pořádaného 1. lékařskou fakultou uskutečnily velké oratorní projekty, např. Händelova Mesiáše, Mozartovo Requiem, Mendelssohnova Eliáše, Dvořákovo Stabat Mater, Poulencovo Stabat Mater apod.

MgA. & Mgr. Marek Valášek, Ph.D. (1969) vystudoval na hudební fakultě pražské AMU obor Dirigování a tamtéž vykonal státní doktorskou zkoušku. Ještě za studií byl angažován Městským divadlem v Ústí nad Labem. V sezónách 2002 - 2006 zastával místo sbormistra ve Státní opeře Praha, kde kromě sbormistrovských povinností dirigoval operu La Boheme R. Leoncavalla. Koncertem s Pražskou komorní filharmonií na Mladém pódium v roce 2002 Valášek získal 1. cenu v dirigentské soutěži tohoto festivalu. V rámci Pražského jara 2005 v české premiéře provedl

celovečerní oratorium Ecce Homo Jana Hanuše a v listopadu 2005 se SOČR natočil Hanušovu I. symfonií. V roce 2006 hostoval v litevském Vilniusu a v japonském Kjótu. Pravidelně spolupracuje s Filharmonií Hradec Králové, je zván k vedení sbormistrovských kurzů a do porot sborových soutěží. Vyučuje na Pražské konzervatoři na oddělení odborné teorie a zároveň je sbormistrem všech konzervatorních sborů. Od roku 2002 vyučuje obor Sborníctví na Pedagogické fakultě UK Praze.

Tolik charakteristika přítele sboru Marka Valáška při jeho účinkování ve vedení jednoho z ateliérů známého pěveckého festivalu Bohemia Cantat, kde nastudoval v r. 2009 - i za účasti několika zpěváků Gaudia - dílo Bohuslava Martinů: Romance z pampelišek.

Obrázek i text převzaty z webových stránek festivalu Bohemia Cantat.

Dodávám, že Marek Valášek je nejen přítelem sboru, ale se svým souborem Piccola orchestra i spolutvůrcem jeho interpretací tehdy, když sbor nastuduje díla, vyžadující orchestrální doprovod. Takto byla společně provedena Schubertova mše G-dur, Dvořákova mše D-dur, Bachův Magnificat a již několikrát ve vánočním čase Rybova Vánoční mše. Ta i v nezapomenutelném několikerém provedení v Chrámu sv. Mikuláše na Malé straně.

Vl. Šilhán

„Děkovačka“ po provedení Dvořákovy D-dur mše 9. 5. 2004 ve Zlonicích

Z galerie autorů našeho repertoáru

Franz Schubert

Franz Peter Schubert (31. ledna 1797–19. listopadu 1828) byl rakouský hudební skladatel období raného romantismu. Měl mimořádnou schopnost vystižení lyrických a romantických nálad a velký melodický talent; Ferenc Liszt o něm hovořil jako o „nejpoetičtějším ze všech hudebníků“.

Franz Schubert se narodil ve vídeňské předměstské části Lichtental, v chudé učitelské rodině jako třinácté z patnácti dětí. Deset z jeho sourozenců však zemřelo ještě před dovršením prvního roku života. Původ jeho otce, Franze Theodora Schuberta, i jeho matky Elisabeth rozené Vietzové sahá na naše území: otec pocházel z rolnické rodiny z vesničky Neudorf (nyní Vysoká) na Šumpersku, zatímco matka přišla do Vídně ze Zlatých Hor poblíž Jeseníku.

Schubertův největší význam spočívá v písňové a komorní tvorbě. Napsal kolem 600 písní i mnoho skladeb pro komorní obsazení a sólový klavír. Dále je autorem sedmi dokončených symfonií a slavné osmé Nedokončené i jiné liturgické, scénické a baletní hudby.

Přes svou pracovitost si Schubert během svého krátkého života nebyl nikdy schopen opatřit odpovídající postavení a finanční zajištění. Žil většinou z podpory svých příbuzných, přátel a obdivovatelů a jeho hudba nebyla známa širší veřejnosti. Zájem o jeho dílo však narostl na samém sklonku jeho života a od své smrti až dodnes patří Franz Schubert ke stěžejním autorům romantického hudebního repertoáru.

I když byl Schubert mimořádně talentovaný a pilný skladatel – seznam jeho děl čítá bezmála tisíc položek – nebylo mu za jeho života dopřáno příliš velkého uměleckého věhlasu. Příčin bylo pravděpodobně celá řada, od jeho nepraktické bohémnosti a neochoty samostatně koncertovat až po zdráhání vydavatelů publikovat s nejistým komerčním úspěchem díla poměrně neznámého umělce.

Franz Schubert zemřel zeslaben chronickou nemocí ve Vídni v domě svého bratra Ferdinanda. Podle svého přání byl pohřben nedaleko hrobu svého celoživotního vzoru Ludwiga van Beethovena na währingenském hřbitově.

Z Wikipedie, otevřené encyklopedie

Míti pojem, co to pojem

Bohdan Maslowski

1. Namísto úvodu

Měřeno délkou historie Gaudia, Bortňanského Těbje pajom není v našem repertoáru dlouho, „pouhých“ několik let. Za tu dobu se už ale skladba stačila zapsat do gaudiáckých srdcí a připravit nám mnohé silné zážitky. Připomenu zde aspoň jeden, namísto úvodu.

Je léto 2008 a my jsme na koncertním zájezdu ve Španělsku, právě nás čeká v pořadí druhý koncert ve městě Piedras Blancas. Jsou čtyři hodiny odpoledne, venku je vedro a my jsme tak trochu zmoženi několikadenní cestou a spoustou zážitků...pak koncert začíná, v kostele nacpaném k prasknutí, a nám to zpočátku, řekněme, nejde zcela podle našich představ. V určitém okamžiku basy trochu přepisují Gounoda a daří se nám rozhodit i dirigenta. A u mnohých vzniká pocit -ať je to už radši za námi. Ale právě teď následuje Těbje pajom. Zpíváme s pocitem naprostého odevzdání, prostě děj se vůle Páně...a přichází obrovský aplaus a hlasité výkřiky. Tohle je bod obratu, od té chvíle bouřlivý potlesk provází každou skladbu a na konci nám temperamentní Španěle připravují dlouhé ovace vestoje... na to se jen tak nezapomíná.

Kdoví, třeba to není žádná náhoda, protože právě pocit odevzdání je to, co přesně souzní s duchovním obsahem skladby. A možná nebude na škodu se na to podívat trochu blíže...

2. Zpět k Janu Zlatoústému

V notách, ze kterých skladbu zpíváme, je přímo uvedeno, že jde o úryvek z ortodoxní liturgie (bohoslužby) a není těžké se dopátrat, že jde v podstatě o liturgii sv. Jana Zlatoústého (Chrysostoma), hluboce vzdělaného konstantinopolského arcibiskupa, který žil ve 4. století (zemřel v r. 407). Jan byl známý jako skvělý řečník a kazatel, který se na rozdíl od mnohých jiných nezaměřoval na dogmatické spory mezi křesťany, ale na zneužívání moci světskými a církevními úřady (za což taky narazil u mocných, zejména u císařovny Eudokie). Jeho osobní příběh je zajímavý i vzrušující, pro nás je však nyní důležitá jím vytvořená tzv. Liturgie sv. Jana. Tu lze považovat dodnes za hlavní bohoslužbu byzantského obřadu, používanou v ortodoxní církvi.

vi, která se slouží jako ranní bohoslužba po většinu dní v roce. Úryvek, který zpíváme, následuje bezprostředně po Eucharistii, tj. proměně chleba v oslavené Kristovo tělo a vína v krev, která je dodnes považována za jakési vyvrcholení bohoslužby. Celá část vypadá následovně (o jazyce se ještě zmíníme dále):

Jerej: PRIJMITE, JADITE, SIJE JESTĚ TĚLO MOJE, JEŽE ZA VY LOMIMOJE VO OSTAVLENIJE HRICHOV.

Lik: Amiň.

Jerej: PIJTE OT NEJA VSI, SIJA JESTĚ KROV MOJA NOVAHO ZAVITA, JAŽE ZA VY I ZA MNOHI IZLIVAJEMAJA VO OSTAVLENIJE HRICHOV.

Lik: Amiň.

V češtině to vypadá takto:

Kněz: VEZMĚTE A JEZTE, TOTO JE MOJE TĚLO, KTERÉ SE ZA VÁS LÁME NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ.

Lid: Amen.

Kněz: PIJTE Z NĚHO VŠICHNI, TOTO JE MOJE KREV NOVÉHO ZÁKONA, KTERÁ SE VYLÉVÁ ZA VÁS I ZA MNOHÉ NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ.

Lid: Amen.

Na tomto úryvku je zajímavé pozorovat, jak se text v podstatě nezměnil za celá staletí a zůstává prakticky stejný např. i v katolické liturgii (jak si můžeme ověřit např. při některých našich vystoupeních v kostelích), přestože východní a západní církve se vyvíjí prakticky tisíc let zcela samostatně (připomeňme, že k tzv. Velkému schizmatu, tedy definitivnímu rozkolu mezi západní a východní církví, došlo v r. 1054). Poté bezprostředně následuje:

Jerej: Tvoja ot tvojich, Tebi prinosjašče, o vsich i za vsja.

***Lik:* Tebe pojem, Tebe blahoslovim, Tebi blahodarim Hospodi, i molimtisja Bože náš.**

Tedy kněz říká: Tvoje z tvého tobě přinášíme za všechny a za všechno (při tom pozdvihuje chléb a víno). A následuje naše odpověď (jíž se dovršuje proměna), jejíž překlad je

Lid: Tobě zpíváme, tobě blahorečíme, tobě děkujeme, Pane, a modlíme se k tobě, Bože náš.

(překlad dle českého pravoslavného katechizmu patriarchy sv. Gorazda- mimochodem, umučeného nacisty za ukrývání čsl. parašutistů po atentátu na Heydricha).

3. Co je to za jazyk?

Jazyk předchozích úryvků je tzv. církevní slovanština, liturgický a literární jazyk, používaný slovanskými pravoslavnými církvemi. Jazyk není zcela jednotný a objevuje se v několika podobách, tzv. redakcích. Vyvinul se ze staroslověnštiny úpravami, které měly za cíl především jej přiblížit mluvené řeči v dané zemi. Dominantní postavení postupem času získala ruská redakce jazyka. Na ruské internetové stránce www.liturgy.ru můžeme najít náš úryvek:

Тебе поем, Тебе благословим.

Тебе благодарим, Господи.

И молимтися Боже наш.

Zajímavá je pro nás samozřejmě otázka, jak se to zpívá, případně vyslovuje. Z výše uvedené transkripce vyplývá, že v horních dvou řádcích by mělo být ve všech třech případech “Těbje” (v současné ruštině je samozřejmě “Těbja” ve druhém a třetím případě). Zkoušel jsem si pro zajímavost poslechnout různé sbory (pro jistotu předešlím ruské) na youtube, a většina z nich to tak opravdu zpívá, ale není to pravidlo. Další problem je záměna přízvuku ve slově pojem (to se totiž zřejmě má opravdu vyslovovat “pójem” a ne “pajóm”). Ani toto sbory nedodržují ve všech případech, tady dokonce ruské “pajóm”, jak to zpíváme my, je dost časté. Všechny verze, které jsem četl nebo slyšel, ale používají původní “molimtisja” (mimochodem je to tak i v současné ukrajinštině) a nikoli ruské “mojlus’ “ s měkkým znakem na konci, které my jsme si tam zavedli - možná trochu překotně.

Ponechme na sbormistrech, zda s tím něco uděláme. Tuto skladbu jsme už nějakou dobu nezpívali, takže pokud bychom měli něco změnit, bylo by to dobré právě teď, když se po delší odmlce zase někdy ke skladbě vracíme - což vysvětluje načasování mého příspěvku. Sám bych se přimlouval alespoň za návrat k “molimtisja”, protože zde bychom mohli tvořit nežádoucí výjimku. Navíc “moljus’ “ se špatně zpívá, protože tam přece jen ty dvě slabiky schází...

26.prosince v Kostele CČSH ve Farského ul.

Předběžný program sboru pro letošní rok:

28. března v 9:00 - - Kostel CČSH P7, Farského 3

Kašparovy pašije

16. dubna v 19:00 - Kostel sv. Salvátora

Koncert se sborem Choral Maurice Ravel z Francie

23.-25. dubna - Účast na festivalu ve Svitavách

12. května v 18:00 - Bývalé kino Vzlet v Praze 10, Holandská ul.-

Zahájení vernisáže výstavy ke 125. výročí založení Sokolské župy Středočeské, která byla předchůdcem současné župy J. Podlipného, kam patří i naše domovská jednota Sokola Kr. Vinohrady

14. května v 19:00 - kostel sv. Kateřiny, Praha 2

Koncert se sborem z Magdeburgu

10.-13. června - Zájezd na soutěž do Polska (Krakov)

5.-8.srpna - letní soustředění Gaudia: Šumava, Železná Ruda, ubytovna KRÁL ŠUMAVY; 2.-4.srpna možnost rekreace,

9. října - Jihlava

Vystoupení na Přehlídce sokolských sborů

Toto číslo připravil díky laskavosti přispěvatelů Vladimír Šilhán.

Spolupracovali Marie Dolejší, Jana Vlková, Milena Poláčková, Bohdan Maslowski a Zuzana Zajícová. Foto Jana Vlková, Milena Poláčková a Marie Dolejší.

Další příspěvky a připomínky zasílejte na adresu Gaudium Praha, Jankovcova 37, 170 00, Praha 7, , případně e-mailem (sbor@gaudiumpraha.org, Vsilhan@centrum.cz)

Toto číslo vyšlo dne 20. března 2010